

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права
д.ю.н. професор

_____ **С.О. Короед**
« 5 » _____ 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права 21 листопада 2019 року (протокол № 12)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проектів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «3» липня 2024 року.

Присутні 10 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Короед Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Гаруст Юрій Віталійович – доктор юридичних наук, професор, заступник президента з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права – *науковий керівник*;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Луценко Станіслав Юрійович – здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Луценко Станіславом Юрійовичем наукових результатів дисертації на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії Луценка С.Ю. про результати дисертаційного дослідження. В своїй доповіді він обґрунтував актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначив мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрив структуру роботи та основні її положення, показав їх новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач наголосив на таких аспектах свого дослідження.

В сучасних умовах ведення повномасштабної війни, а також економічної, соціальної та політичної нестабільності, залучення інвестицій в українську економіку є одним із ключових завдань керівництва нашої держави. Зазначене пояснюється тим, що інвестиції сприяють не тільки модернізації національної економіки, створенню нових робочих місць, впровадженню інноваційних технологій та підвищенню конкурентоспроможності країни на міжнародній арені, вони також виступають важливим чинником забезпечення

обороздатності України. Втім, залучення інвестицій, як внутрішніх, так і міжнародних, є фактично не можливим без їх належного захисту, адже саме від ефективності останнього залежить стабільність економіки, рівень довіри іноземних та вітчизняних інвесторів до держави, а також їх готовність вкладати кошти у фінансову систему країни. Саме тому, сьогодні важливим питанням є побудова належних адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в державі.

Незважаючи на існуючий науково-теоретичний доробок, варто зауважити, що дане проблемне питання досліджувалось в межах більш широких проблематик, присвячених забезпеченню інвестиційної привабливості української держави. В той час як комплексного дослідження, присвяченого адміністративно-правовим засадам забезпечення захисту інвестицій в держав так проведено і не було. Таким чином, наявність ряду прогалин та недоліків правового та організаційного характеру, пов'язаних із забезпеченням захисту інвестицій в Україні а також відсутність комплексних теоретичних досліджень, присвячених вказаній проблематиці, обумовлюють актуальність та своєчасність представленої дисертаційної роботи.

Мета дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на основі аналізу наукових поглядів вчених, норм чинного законодавства та практики його реалізації, з'ясувати сутність та особливості адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні, а також спираючись на позитивний вітчизняний та зарубіжний досвід, розробити пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері.

Досягнення поставленої мети зумовлює необхідність вирішення таких *завдань*: з'ясувати сутність та розкрити особливості захисту інвестицій в Україні; узагальнити особливості захисту інвестицій в Україні в умовах воєнного стану; надати характеристику правовим засадам захисту інвестицій в Україні та визначити місце серед них адміністративно-правового регулювання; виокремити рівні та напрямки забезпечення захисту інвестицій в державі; встановити коло суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в Україні; розкрити адміністративно-правові форми та методи забезпечення захисту інвестицій в Україні; охарактеризувати адміністративно-правові засади взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в Україні; опрацювати напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в Україні; узагальнити зарубіжний досвід захисту інвестицій в державі та запропонувати можливості його використання в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають в процесі реалізації діяльності, спрямованої на забезпечення захисту інвестицій в Україні.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертаційне дослідження є першою спробою, після початку

повномасштабного вторгнення, комплексно, на монографічному рівні з'ясувати сутність та особливості адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні, на основі чого розробити низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, основні з них такі:

вперше:

– виділено широкий та вузький підходи щодо тлумачення поняття «захист інвестицій». Так, широкий підхід включає комплекс заходів та інструментів, спрямованих на забезпечення загальної безпеки та стабільності інвестиційного клімату в країні. В свою чергу відповідно до вузького розуміння захист інвестицій представляє собою сукупність конкретних правових процедур та механізмів, спрямованих безпосередньо на захист прав, свобод та інтересів інвесторів;

– під взаємодією суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в Україні запропоновано розуміти спільну, взаємоузгоджену діяльність спеціально уповноважених суб'єктів, яка має спільну мету, котра полягає у тому, щоб створити належні правові, організаційні, економічні та інші умови для того, щоб зберегти інвестиції національних та зарубіжних інвесторів, тим самим сприяючи фінансовій, економічній та політичній стабільності держави;

удосконалено:

– теоретичний підхід щодо виділення напрямів забезпечення захисту інвестицій, на основі чого відмічено, що їх реалізація дозволить вирішити наступні завдання: стимулювання збільшення обсягів вкладень в економіку; розвиток тих сфер господарювання, що мають особливу суспільну цінність та значимість; забезпечення рівномірності економічного життя всіх регіонів країни;

– наукову думку про те, що важливим напрямком вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій, є розробка «Програми вдосконалення системи захисту інвестицій в Україні». Вказаний нормативний документ повинен стати своєрідним підґрунтям, що створить додаткові гарантії для реалізації всіх існуючих державних програм у фінансовій галузі. Окрім того, за допомогою цієї програми вбачається можливим сформулювати конкретні кроки, які будуть здійснені законодавцем у напрямку вирішення існуючих проблем у галузі захисту інвестицій в нашій країні;

– визначення поняття «суб'єкт забезпечення захисту інвестицій», під яким запропоновано розуміти носіїв владних повноважень, які в межах визначеної нормами чинного законодавства компетенції, реалізують заходи, спрямовані на стимулювання та убезпечення вкладень інвесторів в економіку країни від зовнішніх та внутрішніх негативних чинників та будь-яких проявів протиправної діяльності;

– науковий підхід стосовно класифікації адміністративно-правових форм

захисту інвестицій в Україні, які поділено на: 1) загальні, тобто такі, що є властивими для всіх видів управлінської діяльності, зокрема: нормотворчість та правозастосування; та 2) спеціальні, які характерні саме для сфері захисту інвестицій: а) гарантувальні, що передбачають забезпечення сталості інвестицій шляхом реалізації заходів, спрямованих на протидію неправомірній діяльності у цій сфері; б) організаційно-координаційні, яскравим прикладом яких є проведення інформаційно-координаційних заходів із релокації підприємств; в) стимулюючі (до прикладу, звільнення від податків);

дістали подальшого розвитку:

– обґрунтування наукової думки про те, що в умовах повномасштабного вторгнення з боку російської федерації, інвестиційний клімат в Україні навряд чи можна оцінити з позитивного боку, що обумовлено правовою, політичною, соціальною, економічною та безпековою нестабільністю. Важливим чинником є також цілком зрозумілий та обґрунтований страх, як національних, так і міжнародних інвесторів вкладати кошти у вітчизняну економіку;

– твердження про те, що в системі правових засад захисту інвестицій ключове місце відводиться нормам адміністративної галузі права, оскільки саме за допомогою останніх: визначається коло та адміністративно-правовий статус суб'єктів захисту інвестицій; розкриваються адміністративно-правові форми та методи забезпечення захисту інвестицій; розкривається порядок оцінки інвестиційних проєктів, що можуть претендувати на державну допомогу; закріплюються адміністративно-правові засади взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в державі;

– теза про те, що для України є досить цікавим досвід захисту інвестицій в США, адже для цієї країни характерним є: по-перше, висока стабільність законодавства у цій сфері, що створює сприятливий інвестиційний клімат в середині країни; по-друге, стабільна соціальна, економічна та політична ситуація (у порівнянні із більшістю держав світу); по-третє, розвинутий механізм страхування від політичних, військових та соціальних ризиків; по-четверте, США створює низку механізмів для стимулювання інвестиційної активності в середині держави.

Практичне значення отриманих результатів зумовлено тим, що викладені в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані у:

– *науково-дослідній роботі* – для проведення подальших теоретико-прикладних досліджень, присвячених проблемним питанням забезпечення захисту інвестицій в державі (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчості* – для розробки нових та вдосконалення діючих законодавчих та підзаконних актів, норми яких визначають адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в державі;

– *правозастосуванні* – при вдосконаленні адміністративно-правових форм та методів забезпечення захисту інвестицій в державі;

– *освітньому процесі* – при розробці лекційних курсів з дисципліни «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі **питання:**

Запитання Сороки Л.В.: Скажіть будь ласка, які додаткові виклики для захисту інвестицій створює правовий режим воєнного стану?

Луценко С.Ю.: Дякую за запитання. На сьогоднішній день режим воєнного стану значно ускладнює всі фінансові процеси в середині нашої країни. В розрізі представленої проблематики правовий режим воєнного стану створює додаткові виклики для захисту інвестицій, зокрема: 1) наявність правових обмежень для ведення бізнесу, наприклад, окремі ресурси підприємств можуть бути мобілізовані для потреб оборони; 2) можуть вводиться додаткові обмеження економічного характеру, наприклад, контроль за цінами, обмеження на експорт та імпорт товарів, що, безумовно, впливає на операційну діяльність підприємств та інвестиційні проекти; 3) фінансова нестабільність, яка включає валютні коливання, інфляцію, зниження кредитних рейтингів та підвищення ризиків неплатоспроможності кредиторів, тощо; 4) активно змінюється законодавство, яке «змінює правила гри» для інвесторів, а відтак є додатковим стримуючим фактором для розвитку інвестиційної діяльності; 5) воєнний стан передбачає обмеження на фінансові операції, включаючи переведення коштів за кордон, операції з іноземною валютою та інвестиції у закордонні активи; 6) ускладнюються процедури вирішення судових спорів, пов'язаних із захистом інвестицій, зокрема можливі затримки у розгляді справ, обмежений доступ до судових органів; 7) воєнний стан супроводжується підвищеною соціальною та політичною напруженістю, що прямо впливає на інвестиційний клімат; 8) воєнні дії викликають у інвесторів невпевненість та побоювання за безпеку своїх активів, що може призвести до відтоку капіталу та призупинення нових інвестиційних проектів.

Запитання Куркової К.М.: Які є особливості захисту інвестицій в Україні в сучасних умовах?

Луценко С.Ю.: Дякую за запитання. З'ясовано, що особливостями захисту інвестицій в Україні в сучасних умовах є наступні: по-перше, наявність особливого набору державних гарантій, спрямованих на захисту інвестицій у різних галузях суспільного життя; по-друге, розгалужена система нормативно-правового регулювання досліджуваної сфери суспільного життя, що обумовлює перелік та специфіку рівні та напрямів здійснення відповідної діяльності; по-третє, особливий порядок формування та реалізації державної політики у напрямку захисту інвестицій, яка характеризується наявністю особливих ризиків; по-четверте, наявність спеціального кола суб'єктів, до компетенції яких входить здійснення діяльності, спрямованої на забезпечення захисту інвестицій в країні; по-п'яте, високий рівень корупції в країні, який

ускладнює низку процесів, зокрема пов'язаних із залученням нових інвестицій. Підкреслено, що окремою, і найбільш специфічною особливістю, є те, що захист інвестицій в Україні відбувається в умовах ведення повномасштабного вторгнення з боку російської федерації, що в свою чергу вплинуло на безпекову складову в державі, а відтак створює додаткові перешкоди для збереження та захисту як приватних, так і державних інвестицій.

Запитання Ріпенка А.І.: В чому на ваш погляд полягає значення інвестицій для розвитку нашої держави?

Луценко С.Ю.: Дякую за запитання. Обґрунтовано, що значення інвестицій полягає у наступному: 1) вони є основою для економічного зростання держави, адже стимулюють створення та розвиток підприємств, виробництв та інфраструктури, що сприяє збільшенню валового внутрішнього продукту (ВВП) та покращенню життєвого рівня населення; 2) сприяють створенню нових робочих місць, що підвищує рівень зайнятості в країні та зменшує безробіття; 3) інвестиції сприяють модернізації виробництва та впровадженню новітніх технологій, що підвищує імідж та конкурентоспроможність держави на міжнародному ринку; 4) вони мають різну спрямованість, а відтак забезпечують розвиток державної інфраструктури, наприклад: автотранспортні шляхи, залізниця, енергетика та телекомунікації, що в свою чергу сприяє покращенню якості життя громадян, забезпечує більш ефективніше функціонування економіки та залученню іноземних інвесторів; 5) інвестиції в освіту, охорону здоров'я та інші галузі соціальної сфери сприяють покращенню якості життя населення, підвищенню освітнього рівня та здоров'я громадян; 6) забезпечують стабільність національної економіки, що особливо важливо в умовах ведення повномасштабної війни.

Запитання Короєда С.О.: Назвіть основні на ваш погляд напрямки забезпечення захисту інвестицій.

Луценко С.Ю.: Дякую за запитання. Аргументовано, що напрямками забезпечення захисту інвестицій є різновиди спрямувань (векторів) діяльності уповноважених суб'єктів за для досягнення конкретної мети – створення стабільних умов та можливостей залучення та функціонування інвестицій в країні. До відповідних напрямів віднесено наступні: 1) нормативний, який передбачає встановлення ступеню оптимальної урегульованості інвестиційної діяльності, за якого зберігається свобода інвесторів від надмірного втручання владних суб'єктів із одночасним погодженням публічних та приватних інтересів; 2) недопущення зловживань з боку представників органів державної влади; 3) правозахисний, спрямований на запобігання порушень прав інвесторів та їх відновлення в разі порушення; 4) забезпечення сталості умов інвестування, їх незалежність від політико-соціальних умов життя держави, незмінність протягом часу, необхідного для отримання інвестором результатів економічних вкладень. Завдяки здійсненню діяльності щодо захисту інвестицій у вказаних вище напрямках вирішуються такі завдання, як:

стимулювання збільшення обсягів вкладень в економіку; розвиток тих сфер господарювання, що мають особливу суспільну цінність та значимість; забезпечення рівномірності економічного життя всіх регіонів країни.

Запитання Шкарупи К.В.: Які на ваш погляд основні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в державі?

Луценко С.Ю.: Дякую за запитання. Констатовано, що вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в державі, має здійснюватись у наступних напрямках: 1) стратегічний напрямок, в рамках якого вбачається необхідним розробити та прийняти «Стратегію фінансової безпеки України на період до 2028 року», а також «Програму вдосконалення системи захисту інвестицій в Україні»; 2) нормативно-правовий, в рамках якого необхідною є уніфікації інвестиційного законодавства, зокрема вбачається необхідним прийняти два законодавчі акти: а) Закон України «Про інвестиції та інвестиційну діяльність»; та б) Закону України «Про іноземні інвестиції». Окрім того, необхідно розробити та прийняти підзаконний нормативно-правовий акт, який буде мати назву «Порядок взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій»; 3) організаційно-управлінський напрямок, в межах якого вбачається необхідним покращення: а) інвестиційної інфраструктури (зокрема переглянути інструменти та засоби, які використовуються в рамках захисту інвестицій; покращення механізмів залучення нових інвестицій); б) системи кадрового забезпечення суб'єктів захисту інвестицій; в) переглянути систему ризиків у сфері захисту інвестицій; г) інформаційного забезпечення суб'єктів інвестиційних правовідносин.

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що підготовлена Луценко Станіславом Юрійовичем дисертація на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є результатом науково-теоретичної та практичної діяльності здобувача. Під час роботи над дисертацією Станіслав Юрійович проявив себе як наполегливий дослідник, який вміло використовує методи наукового-пізнання, поєднує теоретичні пошуки з практичними навичками.

Структура та зміст роботи неодноразово узгоджувалися з науковим керівником. Луценко С.Ю. показав себе сформованим вченим у галузі адміністративного права, виявив стійкі вміння глибокого аналізу законодавства, дослідження спеціальної літератури, формування та аргументації власних висновків. Тому після кожного розділу дослідження та у кінці роботи здобувачем належним чином оформлювалися аргументовані

висновки та узагальнення. Протягом періоду написання дисертаційного дослідження здобувачем була здійснена значна наукова робота та опрацьована значна кількість наукових праць. Дисертація базується на основі чинних, на момент її обговорення, положень законодавчих та підзаконних актів, що дозволяє безпосередньо застосовувати її матеріали в освітньому процесі та використовувати для удосконалення вітчизняного адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в Україні.

У межах роботи над дисертацією здобувачем підготовлено одноосібно сім наукових праць, серед яких чотири статті у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук та три тези доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях. Індивідуальний план наукової роботи та навчальний план виконано Станіславом Юрійовичем у повному обсязі.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Луценко С.Ю. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначив, що актуальність дисертаційної роботи Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» не викликає сумнівів, зокрема з огляду на те, що інвестиції виступають важливим чинником забезпечення обороноздатності України.

Зміст дисертації, який містить три розділи та дев'ять підрозділів, свідчить про продуманий підхід дисертанта до розкриття теми дослідження, висвітлює логічний ланцюг дослідження теоретичних і загальних питань адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в державі, а також вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в Україні. Фундаментальність та комплексність роботи проявляється у всебічному та поступовому вивченні дисертантом предмету дослідження. У дисертації чітко сформульовані мета та завдання дослідження, їх постановка та послідовність дозволяють розкрити основний зміст теми.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів.

Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

Дисертаційну роботу Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» слід визнати завершеним дисертаційним дослідженням, самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують теоретичні, правові і практичні проблеми забезпечення захисту інвестицій в Україні.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначила, що при оформленні дисертаційного дослідження автором дотримані вимоги щодо структури роботи, формування списку використаних джерел. Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, методологічною базою дослідження, його висновками, дозволяє стверджувати, що автор наукового дослідження Луценко С.Ю. з поставленим завданням успішно впорався. Здобувач виконав усі поставлені завдання дослідження, запропонував низку теоретично обґрунтованих положень, а також пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в Україні.

Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачем методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі досягнутого самостійно формулювати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Дисертація Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» є завершеним дослідженням, самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р.

№ 44 та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертація Луценка С.Ю. має важливе значення для розроблення адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні, оскільки в роботі на основі аналізу наукових поглядів вчених, норм чинного законодавства та практики його реалізації, з'ясовано сутність та особливості адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні, а також на основі позитивного вітчизняного та зарубіжного досвіду, розроблено пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

Загалом, результати дисертаційного дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення. Тому дисертаційна робота Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» заслуговує на рекомендацію до захисту.

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права, зауважив, що Луценко С.Ю. у своєму дисертаційному дослідженні вдало визначив напрямки вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій в Україні, а саме стратегічний, в рамках якого вбачається необхідним розробити та прийняти «Стратегію фінансової безпеки України на період до 2028 року», а також «Програму вдосконалення системи захисту інвестицій в Україні»; нормативно-правовий, в рамках якого необхідною є уніфікації інвестиційного законодавства, зокрема вбачається необхідним прийняти два законодавчі акти: а) Закон України «Про інвестиції та інвестиційну діяльність»; та б) Закону України «Про іноземні інвестиції»; організаційно-управлінський напрямок, в межах якого вбачається необхідним покращення: а) інвестиційної інфраструктури (зокрема переглянути інструменти та засоби, які використовуються в рамках захисту інвестицій; покращити механізми залучення нових інвестицій); б) системи кадрового забезпечення суб'єктів захисту інвестицій; в) переглянути систему ризиків у сфері захисту інвестицій; г) покращити систему інформаційного забезпечення суб'єктів інвестиційних правовідносин.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до вимог МОН України. Дисертант має достатню кількість наукових статей у фахових виданнях та опублікованих тез виступів на конференціях.

Загалом, дисертація Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» являє собою самостійну, завершену, комплексну наукову роботу, яка відповідає відповідним вимогам та може бути рекомендованою до розгляду та разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Луценко С.Ю. висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції його подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одноголосно запропонували визнати дисертацію Луценка С.Ю. завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що в сучасних умовах ведення повномасштабної війни, а також економічної, соціальної та політичної нестабільності, залучення інвестицій в українську економіку є одним із ключових завдань керівництва нашої держави. Зазначене пояснюється тим, що інвестиції сприяють не тільки модернізації національної економіки, створенню нових робочих місць, впровадженню інноваційних технологій та підвищенню конкурентоспроможності країни на міжнародній арені, вони також виступають важливим чинником забезпечення обороноздатності України. Втім, залучення інвестицій, як внутрішніх, так і міжнародних, є фактично не можливим без їх належного захисту, адже саме від ефективності останнього залежить стабільність економіки, рівень довіри іноземних та вітчизняних інвесторів до держави, а також їх готовність вкладати кошти у фінансову систему країни. Саме тому, сьогодні важливим питанням є побудова належних адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в державі.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових поглядів вчених, норм чинного законодавства та практики його реалізації, з'ясувати сутність та особливості адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні, а також спираючись на позитивний

вітчизняний та зарубіжний досвід, розробити пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

– виділено широкий та вузький підходи щодо тлумачення поняття «захист інвестицій». Так, широкий підхід включає комплекс заходів та інструментів, спрямованих на забезпечення загальної безпеки та стабільності інвестиційного клімату в країні. В свою чергу відповідно до вузького розуміння захист інвестицій представляє собою сукупність конкретних правових процедур та механізмів, спрямованих безпосередньо на захист прав, свобод та інтересів інвесторів;

– під взаємодією суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в Україні запропоновано розуміти спільну, взаємоузгоджену діяльність спеціально уповноважених суб'єктів, яка має спільну мету, котра полягає у тому, щоб створити належні правові, організаційні, економічні та інші умови для того, щоб зберегти інвестиції національних та зарубіжних інвесторів, тим самим сприяючи фінансовій, економічній та політичній стабільності держави;

– удосконалено теоретичний підхід щодо виділення напрямів забезпечення захисту інвестицій, на основі чого відмічено, що їх реалізація дозволить вирішити наступні завдання: стимулювання збільшення обсягів вкладень в економіку; розвиток тих сфер господарювання, що мають особливу суспільну цінність та значимість; забезпечення рівномірності економічного життя всіх регіонів країни;

– удосконалено наукову думку про те, що важливим напрямком вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення захисту інвестицій, є розробка «Програми вдосконалення системи захисту інвестицій в Україні». Вказаний нормативний документ повинен стати своєрідним підґрунтям, що створить додаткові гарантії для реалізації всіх існуючих державних програм у фінансовій галузі. Окрім того, за допомогою цієї програми вбачається можливим сформулювати конкретні кроки, які будуть здійснені законодавцем у напрямку вирішення існуючих проблем у галузі захисту інвестицій в нашій країні;

– удосконалено визначення поняття «суб'єкт забезпечення захисту інвестицій», під яким запропоновано розуміти носіїв владних повноважень, які в межах визначеної нормами чинного законодавства компетенції, реалізують заходи, спрямовані на стимулювання та убезпечення вкладень інвесторів в економіку країни від зовнішніх та внутрішніх негативних чинників та будь-яких проявів протиправної діяльності;

– удосконалено науковий підхід стосовно класифікації адміністративно-правових форм захисту інвестицій в Україні, які поділено на: 1) загальні, тобто такі, що є властивими для всіх видів управлінської діяльності, зокрема: нормотворчість та правозастосування; та 2) спеціальні, які характерні саме для

сфері захисту інвестицій: а) гарантувальні, що передбачають забезпечення сталості інвестицій шляхом реалізації заходів, спрямованих на протидію неправомірній діяльності у цій сфері; б) організаційно-координаційні, яскравим прикладом яких є проведення інформаційно-координаційних заходів із релокації підприємств; в) стимулюючі (до прикладу, звільнення від податків);

– дістало подальшого розвитку обґрунтування наукової думки про те, що в умовах повномасштабного вторгнення з боку російської федерації, інвестиційний клімат в Україні навряд чи можна оцінити з позитивного боку, що обумовлено правовою, політичною, соціальною, економічною та безпековою нестабільністю. Важливим чинником є також цілком зрозумілий та обґрунтований страх, як національних, так і міжнародних інвесторів вкладати кошти у вітчизняну економіку;

– дістало подальшого розвитку твердження про те, що в системі правових засад захисту інвестицій ключове місце відводиться нормам адміністративної галузі права, оскільки саме за допомогою останніх: визначається коло та адміністративно-правовий статус суб'єктів захисту інвестицій; розкриваються адміністративно-правові форми та методи забезпечення захисту інвестицій; розкривається порядок оцінки інвестиційних проектів, що можуть претендувати на державну допомогу; закріплюються адміністративно-правові засади взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в державі;

– дістала подальшого розвитку теза про те, що для України є досить цікавим досвід захисту інвестицій в США, адже для цієї країни характерним є: по-перше, висока стабільність законодавства у цій сфері, що створює сприятливий інвестиційний клімат в середині країни; по-друге, стабільна соціальна, економічна та політична ситуація (у порівнянні із більшістю держав світу); по-третє, розвинутий механізм страхування від політичних, військових та соціальних ризиків; по-четверте, США створює низку механізмів для стимулювання інвестиційної активності в середині держави.

Практичне значення отриманих результатів зумовлено тим, що викладені в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані у: *науково-дослідній роботі* – для проведення подальших теоретико-прикладних досліджень, присвячених проблемним питанням забезпечення захисту інвестицій в державі (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права); *правотворчості* – для розробки нових та вдосконалення діючих законодавчих та підзаконних актів, норми яких визначають адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в державі; *правозастосуванні* – при вдосконаленні адміністративно-правових форм та методів забезпечення захисту інвестицій в державі; *освітньому процесі* – при розробці лекційних курсів з дисципліни «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

- комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам адміністративно-правових засад забезпечення захисту інвестицій в Україні;
- застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;
- аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;
- використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;
- послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;
- відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;
- рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана Луценко Станіславом Юрійовичем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача або відповідної наукової полеміки.

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування» (м. Київ, 16–17 березня 2022 р.); «Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України» (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.); «Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення» (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.).

Публікації. Основні результати дисертації, висновки та пропозиції знайшли відображення у чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також трьох тезах доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях.

Наукові праці Луценка С.Ю., опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Луценко С.Ю. Суб'єкти забезпечення захисту інвестицій в Україні. *Держава та регіони. Серія Право*. 2022. № 2(76). С. 148–153. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2022.2.23>

2. Луценко С.Ю. Правові засади захисту інвестицій в Україні у сучасних умовах. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 782–785. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/187>

3. Луценко С.Ю. Адміністративно-правові форми забезпечення захисту інвестицій в державі. *Держава та регіони*. 2024. № 1(83). С. 157–161. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.1.25>

4. Луценко С.Ю. Адміністративно-правові засади взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в державі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 765–768. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/185>

5. Луценко С.Ю. Поняття взаємодії суб'єктів забезпечення захисту інвестицій в державі. *Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 16–17 березня 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 118–120.

6. Луценко С.Ю. Поняття та види адміністративно-правових методів забезпечення захисту інвестицій в державі. *Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 165–167.

7. Луценко С.Ю. До характеристики напрямів забезпечення захисту інвестицій в державі. *Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 117–120.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам

до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

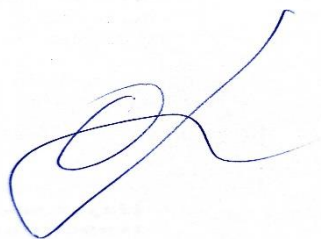
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Луценка Станіслава Юрійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Луценка Станіслава Юрійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення захисту інвестицій в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 10, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Луценко С.Ю. – не голосував.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук